

3. Борисов В. И., Куц В. Н. Преступления против жизни и здоровья. – Х.: НПКФ "Консум", 1995. – 104 с.

4. Курс уголовного права. Том 3. Особенная часть / Кузнецова Н. Ф. Тяжкова И. М. – Москва : Зерцало-М. – 2002. – 312 с.

Слиш О. С., здобувач вищої освіти 3 курс, група АЮ-181

Науковий керівник – **Чічкань М. В.**, к.ю.н., доцент

Національний університет "Чернігівська Політехніка" (м. Чернігів, Україна)

ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДБАВОК ТА ДОПЛАТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ

У сучасній науковій літературі досить часто звертається увага на питання оплати праці науково-педагогічних працівників. Фахівцями, які займаються дослідженням даної теми підкреслюється її важливість та актуальність. Так, Є. Момот, зазначає, що система оплати праці працівників вищої школи має свої особливості, характерні саме для цієї категорії працівників. Ця система включає посадовий оклад, який сплачується за виконання в межах шестигодинного робочого дня визначеного обсягу всіх видів педагогічної, наукової, методичної й організаційної роботи, яка передбачена індивідуальним планом викладача. Іншими її складовими можуть бути надбавки, премії, доплати. Специфіка оплати праці науково-педагогічних працівників залежить від таких факторів, як посада, кваліфікація, наявність наукового ступеня і вченого звання, стаж науково-педагогічної роботи [1 с. 84]. Розглянемо особливості таких елементів системи оплати праці науково-педагогічних працівників, як надбавка за вислугу років та доплати за науковий ступінь та вчене звання.

Відповідно до положень чинного законодавства науково-педагогічним працівникам установ освіти виплачуються надбавки за вислугу років щомісяця у відсотках до посадового окладу (ставки заробітної плати) залежно від стажу роботи у таких розмірах: понад три роки-10 відсотків; понад 10 років - 20 відсотків; понад 20 років — 30 відсотків посадового окладу. Порядок виплати зазначеної надбавки врегульований постановою Кабінету Міністрів України від 31 січня 2001 року № 78 [2]. Основним документом для визначення стажу педагогічної роботи є трудова книжка та інші документи, що відповідно до законодавства підтверджують стаж роботи. Зміна розміру надбавки за вислугу років провадиться з місяця, що настає за місяцем, коли виникло таке право, якщо документи, необхідні для своєчасного і правильного обчислення стажу, знаходяться в навчальному закладі чи установі освіти, або з дня подання таких документів працівником. У разі коли науково-педагогічні працівники виконують роботу обсягом менше або більше норми, передбаченої ставкою заробітної плати, розмір надбавки за вислугу років зменшується або збільшується пропорційно навантаженню (обсягу роботи).

Важливо, що для виплати надбавки за вислугу років до стажу роботи зараховується час роботи на посадах, передбачених переліком, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників» [3]. Час роботи на посадах науково-педагогічних працівників за межами України зараховується до стажу педагогічної роботи, якщо міжнародними угодами (договорами) передбачено зарахування роботи до стажу, необхідного для призначення трудових пенсій. Працівникам, які крім основної роботи займалися викладацькою роботою у навчальних закладах обсягом не менше ніж 180 годин на

навчальний рік, до стажу педагогічної роботи для виплати надбавки за вислугу років зараховуються місяці, протягом яких проводилася викладацька робота.

Працівникам, які крім основної роботи працювали за сумісництвом на посадах науково-педагогічних або педагогічних працівників з обсягом роботи не менше ніж на 0,25 посадового окладу (ставки заробітної плати), до стажу педагогічної роботи для виплати надбавки за вислугу років зараховується період роботи на цих посадах. Слід звернути увагу, що до стажу педагогічної роботи зараховується час перебування громадян України на військовій службі, час перебування у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відпустка без збереження заробітної плати.

У системі оплати праці науково-педагогічних працівників важливе місце займають також доплати за науковий ступінь, які встановлюються у таких розмірах: за науковий ступінь доктора філософії - 15 відсотків посадового окладу; за науковий ступінь доктора наук - 25 відсотків посадового окладу. Важливо, що зазначена доплата встановлюється працівникам, якщо їхня діяльність за профілем збігається з наявним науковим ступенем. За наявності у працівників двох наукових ступенів доплата встановлюється за одним (вищим) науковим ступенем.

Доплати за вчене звання встановлюються у таких розмірах: за вчене звання доцента, старшого наукового співробітника, старшого дослідника - у граничному розмірі 25 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати); за вчене звання професора - у граничному розмірі 33 відсотки посадового окладу (ставки заробітної плати). Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (ст. 59) заклад вищої освіти може встановити більший розмір доплат за науковий ступінь та вчене звання за рахунок власних надходжень [4].

Зазначена доплата встановлюється працівникам, якщо їхня діяльність за профілем збігається з наявним ученим званням. За наявності у зазначених працівників двох або більше вчених звань доплата встановлюється за одним (вищим) званням. Відповідність ученого звання та наукового ступеня профілю діяльності працівника на займаній посаді визначається керівником навчальних закладів, установ освіти та наукових установ. Документи, що засвідчують наявність наукового ступеня та вченого звання повинні відповідати нормам і вимогам, передбаченим законодавством [5].

Таким чином, на сьогодні доплати та надбавки є невід'ємною та важливою складовою системи оплати праці науково-педагогічних працівників, а правове регулювання механізму їх призначення врегульовано у ряді нормативно-правових актів.

Список використаних джерел

1. Момот Є. О. Межі центрального та локального регулювання оплати праці науково-педагогічних працівників / Є. О. Момот // Право та іноваційне суспільство. - 2018. - № 2 (11) — С.83-87. - Режим доступу: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Momot11.pdf>
2. Порядок виплати надбавок за вислугу років педагогічним і науково-педагогічним працівникам навчальних закладів і установ освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2001р. №78 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал «Верховна Рада України». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/78-2001-%D0%BF#Text>
3. Перелік посад педагогічних та науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 р. № 963 [Електронний ресурс] //Офіційний веб-портал «Верховна Рада України». — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF#Text>
4. Закон України “Про вищу освіту” : від 1 липня 2014 року № 1556 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал «Верховна Рада України». — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

5. Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ : наказ Міністерства освіти і науки України від 26 вересня 2005 року № 557 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал «Верховна Рада України». — Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>.

Слиш М. В., здобувач вищої освіти гр. ПД-171
Науковий керівник - **Берднік І. В.**, к.ю.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЕТИЧНИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ СПІВРОБІТНИКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Актуальною темою сучасної професійної культури є етикет, оскільки має безпосереднє відношення до дотримання загальної культури, поваги та тактовності у професійній сфері. Досить вагомим аспектом є дотримання моралі для правоохоронних органів, зокрема Державного бюро розслідувань (далі – ДБР), адже об'єктом їх діяльності є людина. Ця правова структура веде досудове розслідування кримінальних правопорушень, в яких фігурують правоохоронці, судді та інші службовці.

На мою думку, професійна етика є важливою в діяльності правоохоронних органів, оскільки недотримання норм моралі для представників цієї галузі є підставою їх професійної некомпетентності та притягнення їх до відповідальності та звільнення із займаних посад. Зрозуміло, що для цього необхідні чіткі юридичні підстави. Саме з цією метою необхідна правова регламентація етичної поведінки працівників, тобто повинна бути створена правова основа професійної етики таких осіб.

Саме із цією метою етика у роботі працівників ДБР виражена у системі нормативно-правових актів, які регулюють службову діяльність працівників. Законодавчу основу професійної етики співробітників ДБР складає: Конституція України, міжнародні нормативно-правові акти, ратифіковані Україною, закони України, нормативно-правові акти центральних державних органів (постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України), відомчі нормативно-правові акти (накази, інструкції, розпорядження Міністерства внутрішніх справ України).

Конституція України є одним із найважливіших джерел моральних засад у діяльності правоохоронних органів. Стаття 28 Конституції України встановлює, що кожен має право на повагу до його честі та гідності; ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню [1].

В свою чергу стаття 3 Конвенції «Про захист прав людини і основоположних свобод» встановлює, що нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню. Тобто жодний працівник ДБР не має права своїми діями принижувати осіб, висловлюватися образливо або іншим чином зневажати людей [2].

Серед нормативних актів, які складають правову основу моралі посадових осіб цього органу, перш за все можна назвати закон України «Про Державне бюро розслідувань». Закон України «Про Державне бюро розслідувань» включає основні елементи реалізації своєї діяльності, зокрема і певні етичні засади. Ці норми розміщені в розділі I, який визначає основні засади організації та діяльності Державного бюро розслідувань, а також в розділі II, який встановлює правила організації і діяльності Державного бюро розслідувань.